

טיפול בדיכאון עמיד

מה זה דיכאון ?

ולמה אנחנו דואגים ??

ד"ר דניאלה עמיטל MD, MHA

המרכז הרפואי ברזילי

מצב רוח

- ▶ אצל כולנו יש מגוון רחב של מצבי רוח וביטויים אפקטיביים
- ▶ לרוב, מצב הרוח והאפקט נמצאים בשליטת האדם (פחות או יותר...)
- ▶ אצל אנשים הסובלים מהפרעות מצב הרוח – אובדת תחושת השליטה.
- ▶ ישנה תחושה סובייקטיבית של מצוקה.

דיכאון

- ▶ ירידה בתיאבון
- ▶ אנהדוניה (חוסר הנאה)
- ▶ רגשות אשם
- ▶ מחשבות על מוות והתאבדות
- ▶ חוסר אנרגיה
- ▶ אובדן עניין
- ▶ קשיי ריכוז
- ▶ קשיי שינה

**הפרעות אלו יוצרות כמעט תמיד,
ירידה ניכרת בתפקוד הבין אישי,
חברתי ותעסוקתי**

אפידמיולוגיה - דיכאון

- ▶ גיל התחלה – ממוצע 40.
- ▶ כ-50% מהחולים יחלו את מחלתם בין גילאי 20-50 היום רואים מגמה של ירידה בגיל התחלת המחלה (אלכוהול, סמים).
- ▶ מצב משפחתי – אנשים ללא מערכת יחסים קרובה.
- ▶ מצב סוציאקונומי – השפעה מועטה

דיכאון עמיד :

דיכאון כרוני

* לכ - 50% מהמטופלים יש תוצאות מעודדות בעקבות הטיפול.

* שיתוף פעולה בלקיחת הטיפול.

* חוסר תגובה לטיפול.

הפוגה והתאוששות

- ▶ הפוגה = היעלמות כמעט מוחלטת של הסימפטומים בפרק זמן מסוים.
- ▶ התאוששות = היעדרות המחלה לתקופה ארוכה.

סיכונים לדיכאון עמיד:

התפרצות מוקדמת של המחלה
גברים

אשפוזים מרובים

אפיזודות ארוכות של המחלה

סיבוכים בלידה

שימוש בסמים

הפרעות אישיות

תחלואה נלווית

דיכאון עמיד הוא דיכאון שאינו מגיב ל:

2 מחזורי טיפול תרופתי בנוגדי דכאון
שונים, במינון מספק בפרק זמן מספק
וללא תגובה לטיפול.
הפוגה - השגת מצב אסימפטומטי
יחסית.

▶ טיפול מספק

- ▶ מינון " מספק " מתייחס למינון סטנדרטי (לדוג' 10 מ"ג ציפרלקס או 20 מ"ג פרוזאק).
- ▶ פרק זמן "מספק" – מתייחס לפרק הזמן האופטימלי הקליני שצריך לחכות (בין 2-4 שבועות).
- ▶ תגובה "נאותה" – מתייחסת להיעדר תסמינים וחזרה לשלבים התפקודיים שלפני הופעת המחלה.

!!! אחוז 50-60 ▶
מהמטופלים לא ישיגו
תגובה מיטבית לטיפול .

שמות וסוגי תרופות ושילובים שונים של תרופות נוגדות

דכאון:

- Combination Strategies
 - SSRIs and TCA
 - SSRIs and Bupropion
 - SNRIs and Bupropion
 - Mirtazapine and Venlafaxine
 - Lithium
 - Thyroid hormones
 - Dopaminergic Agents (amantadine, pramipexole, ropinirole)
- Bupirone
- Atypical antipsychotics
 - Olanzapine
 - Quetiapine
 - Risperidone
 - Ziprasidone
 - Aripiprazole
- Pindolol and SSRIs
- Inositol
- CNS stimulants
- Hormones
- Herbal supplements
- Omega-3 fatty acid
- Adenosyl-l-methionine
- Folic acid
- Lamotrigine
- Modafinil
- Riluzole
- Topiramate

איזה עוד טיפולים קיימים לטיפול בדיכאון עמיד מלבד טיפול תרופתי??

טיפול לא תרופתיים :

פסיכותרפיה

ניזעי חשמל

גירוי עצבי וגאלי

טיפול בקסדה

טיפול כירורגי נקודתי

אסקטמין כטיפול בדיכאון עמיד :

▶ אסקטמין בשילוב עם תרופה נוגדת דכאון, מהווה התוויה לטיפול בבוגרים עם דכאון עמיד שלא הגיבו ל 2 סוגי טיפולים תרופתיים שונים ושסובלים מדיכאון בעוצמה בינונית או חמורה.

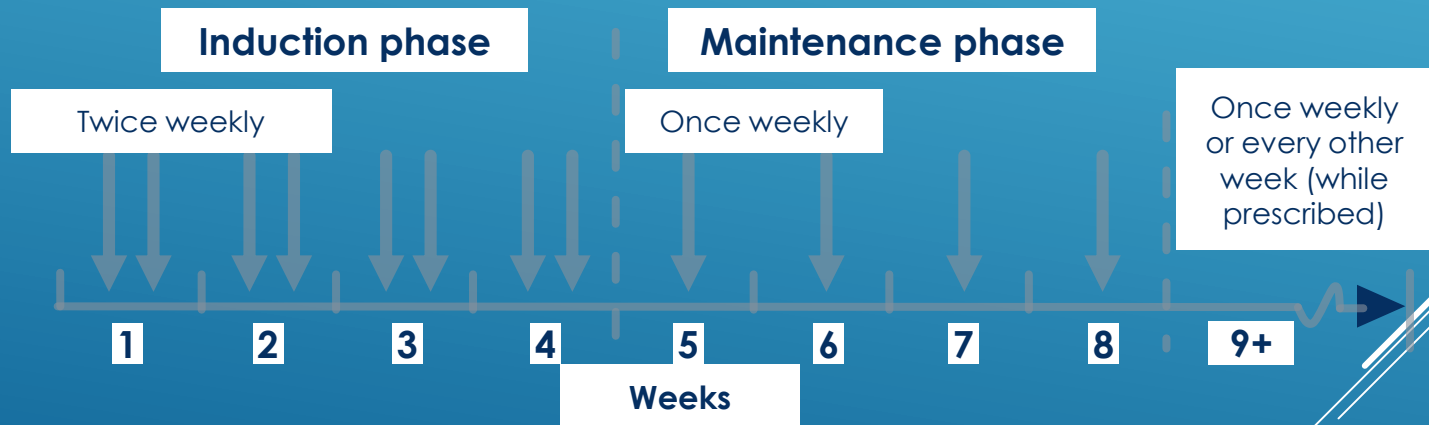
התאמת המינון בטיפול באסקטמין מהשבוע הראשון ועד לשבוע +9

Treatment regimen (<65 years)

- Starting Day 1 dose: 56 mg
- Subsequent doses: 56 mg or 84 mg

Treatment regimen (≥ 65 years)

- Starting Day 1 dose: 28 mg
- Subsequent doses: 28 mg, 56 mg or 84 mg. All dose changes should be in 28 mg increments

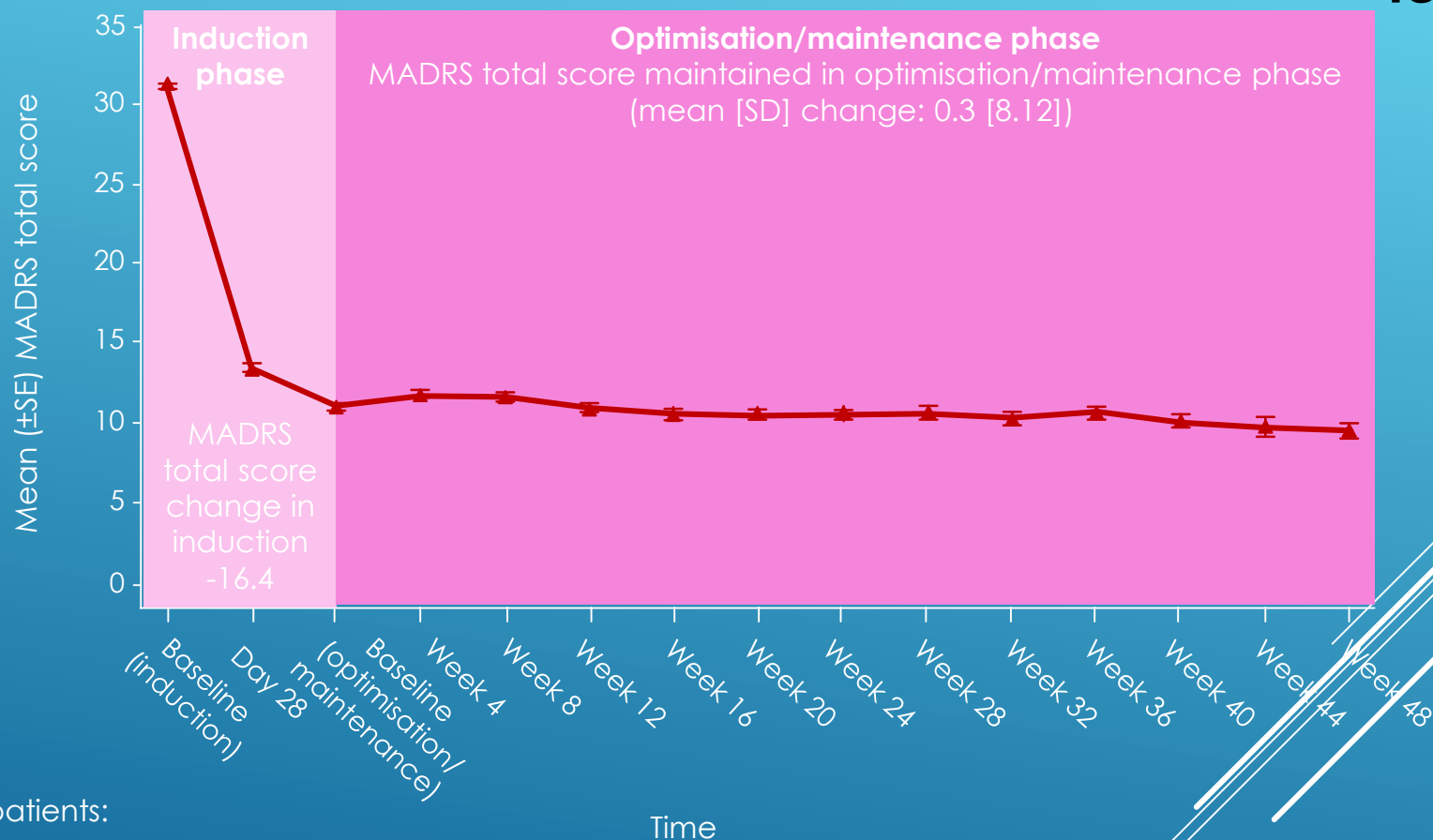
TRD, treatment-resistant depression.

Spravato SPC, as approved by the Israeli Ministry of Health

אסקטמין בטיפול נזאלי מראה על שיפור תוך שנה :

קיימת ירידה בתסמיני הדיכאון כעבור שנה מהשבוע הראשון ועד לשבוע

48

No. of patients:

Time	ESK + oral antidepressants
Baseline (induction)	779
Day 28	688
Baseline (optimisation/maintenance)	603
Week 4	550
Week 8	530
Week 12	500
Week 16	446
Week 20	405
Week 24	346
Week 28	294
Week 32	284
Week 36	243
Week 40	210
Week 44	170
Week 48	139

Figure adapted from Wajs E, et al. 2020.

ESK, esketamine; MADRS, Montgomery-Åsberg Depression Rating Scale; SD, standard deviation; SE, standard error.
Wajs E, et al. *J Clin Psychiatry* 2020;81:19m12891. doi: 10.4088/JCP.19m12891.

דיכאון עמיד – מסקנות :

נפוץ בקרב 50-60% מהמטופלים
הסובלים מדיכאון.

יש טיפול יעיל לדיכאון עמיד

מאמרים שונים מצביעים על קשר בין אירועי חיים סטרסוגנים להתפתחות דיכאון ודיכאון עמיד :

- קיים קשר רציף בין גנטיקה וכמות ארועי חיים להתפתחות דיכאון.
- ארועים המלווים בסטרס יכולים לנבא דיכאון וירידה תפקודית.
- ככל שיש מספר יותר גדול של ארועי חיים שליליים כך קיימת עלייה בהתפתחות הדיכאון.

דוגמאות לארועי חיים שנמצאו קשורים לדיכאון:

מות אב או אם.

- מות חבר קרוב.

- אירוע בינאישי קשה כגון :

- פרידה, אלימות, אובדן עבודה, הגירה לארץ
אחרת, בעיות רפואיות קשות הגורמות לפגיעה
תפקודית וכדמ'..

מצבים נוספים בהם יש עמידות לטיפול :

אנשים הסובלים מהפרעות פסיכיאטריות נוספות לדוגמא –
חרדה, הפרעת אימה, הפרעת אישיות, אנשים הנוטלים תרופות
בנזואזפינים כמו ואליום וכדמ'

אנשים עם תחלואה גופנית נוספת.

ELSEVIER

www.elsevier.com/locate/euroneuro

Physical co-morbidity among treatment resistant vs. treatment responsive patients with major depressive disorder

D. Amital^a, L. Fostick^b, A. Silberman^c, R. Calati^d, C. Spindelegger^e,
A. Serretti^d, A. Juven-Wetzler^c, D. Souery^f, J. Mendlewicz^g, S. Montgomery^h,
S. Kasper^e, J. Zohar^{c,*}

The Impact of Adverse Life Events on Clinical Features and Interaction with Gene Variants in Mood Disorder Patients

Alessandro Serretti^a Daniel Souery^{b, c} Niki Antypa^a Raffaella Calati^d Othman Sentissi^e
Daniela Amital^f Ulrike Moser^g Siegfried Kasper^g Joseph Zohar^h Julien Mendlewicz^c

^aDepartment of Biomedical and NeuroMotor Sciences, University of Bologna, Bologna, Italy; ^bLaboratoire de Psychologie Médicale, Université Libre de Bruxelles and Psy Pluriel, Centre Européen de Psychologie Médicale, and ^cUniversité Libre de Bruxelles, Brussels, Belgium; ^dIRCCS Centro S. Giovanni di Dio, Fatebenefratelli, Brescia, Italy; ^eDépartement de Psychiatrie Hôpitaux Universitaires de Genève, Faculté de Médecine de Genève, Geneva, Switzerland; ^fNess-Ziona Mental Health Center, Ness Ziona, Israel; ^gDepartment of Psychiatry and Psychotherapy, Medical University Vienna, Vienna, Austria; ^hChaim Sheba Medical Center, Tel Hashomer, Israel

Done 😊

